

WAP – zn. Hledám uplatnění

Protokol WAP se podle všeho převratným fenoménem nestal...

VOJTĚCH BEDNÁŘ

Wireless Application Protocol, tedy WAP, se měl stát fenoménem, převratným způsobem využívání mobilních služeb. Nestal. Dnes je odepisován, ale přesto zůstává stále součástí každého nového mobilního telefonu. Jaké jsou jeho vyhlídky?

Původním smyslem, účelem, za kterým byl WAP vytvořen, bylo přinést na miniaturní displeje mobilních zařízení, především GSM telefonů, ale nejen jich, možnost procházet WWW stránky. Kdyby se pro jejich stavbu používalo pouze triviálního HTML, nebyl by problém při dodržení určitých pravidel zobrazovat stránky i na mobilních zařízeních. Protože však weby přibližně od roku 1998 obsahují mimo jiné množství skriptů, plug-inů a dalších aktivních prvků, staly se závislými na „velkých“ počítačích.

K čemu měl WAP sloužit

WAP, přesněji řečeno WML byl konstruován tak, aby zachoval možnosti HTML, avšak přizpůsobil je jednak displejům, absenci barev a nízkému rozlišení, jednak specifikám ovládání mobilních telefonů. K tomu přispěla zásada ukládání odkazů pod sebe, rozdělení stránky do „karet“ nebo třeba způsob, kterým se operuje s řezou písma. Stránky měly být malé, svižné, s co největším obsahem podstatných informací bez zbytečného balastu, který má sloužit jen jako vizuální kulisa.

Bohužel, WAP zůstal nepochopen. Místo příchodu nových a zajímavých aplikací se jeho obsahová stránka vydala stejným směrem, jako v počítačích svět „velkého“ WWW. Na technickém základu, umožňujícím provozovat složité databáze typu klient/server s minimálními nároky na straně klienta a maximálními možnostmi poskytovat kvalitní služby, vznikla hromada impotentních stránek. Část z nich, když nepočítáme portály mobilních operátorů, byla založena na extrakci obsahu „velkých“ webů, jejich úpravě do WML a následném nabízení. To byl ještě lepší případ. Ten horší představovaly mrtvé, pasivní stránky bez života a beze špetky zajímavého obsahu.

WAP byl v době svého počátku pronásledován problémy s připojením. Síť GSM sice uměla sestavit datové spojení o rychlosti 9,6, respektive

▲ WAP zůstal nepochopen, využívá se málo

14,4 kilobitu za sekundu, avšak tarifované v závislosti na čase. Při procházení složitými stránkami tak bylo (a stále je) možné utratit nemalé peníze, než se uživatel vůbec dopracuje k tomu, co vlastně chtěl najít. Stránky, které jsou koncipovány tak, aby byly především rychlé, nejsou vizuálně atraktivní. O to v případě WAPu vůbec nejde, ale mnoho tvůrců prezentací a služeb to nepochopilo.

Pozvolný úpadek

Dnes je prohlížeč WAP součástí každého nového mobilního telefonu. Podporuje novější verzi protokolu, obsahuje zabezpečení, cookies, šifrovaný přenos na úrovni stejné nebo podobné té, jakou známe z PC. Technologie připojení GPRS odbourala nutnost platit za minuty on-line, a ceníky snad všech mobilních operátorů nabízejí takové kilobajtové sazby, že využívat WAP například ke čtení zpravodajství je levné. Asi jako odesílání SMS.

Přesto WAP „vypadl“ z veřejného povědomí. Prohlížeč je až příliš často mrtvou součástí mobilního telefonu, o kterou jeho majitel projevuje jen minimální zájem. Přitom již zdaleka netrpí problémy svých počátků. Poskytovatelům obsahu, snad s výjimkou technických nadšenců, se WAP nevyplatí. Neochota uživatelů plodí neochotu tvůrců, nedostatek financování, bez vyhlídek na příjmy, bez potřeby tuto technologii využívat.

Lepší časy v nedohlednu?

Tak, jak dochází ke zdokonalování mobilních telefonů, zlepšují se i jejich komunikační možnosti. Nové modely mají barevné displeje. Také rozlišení se počítá nezřídka již ve stovkách obrazových bodů v každém směru. Díky tomu, díky rychlému

připojení a modernímu hardwaru lze s mnohem menšími problémy zpracovávat a zobrazovat standardní WWW stránky. Tím se zvolna zužuje již tak malý prostor pro WAP. WWW je levnější, stává se dostupnějším, je to zavedená a široce podporovaná technologie.

Přesto stále existují aplikace, ve kterých by mohl být WAP užitečnějším, efektivnějším a rychlejším řešením. Když pomineme zpravodajství nebo výběr MMS na telefonech, jež tuto službu nativně nepodporují, existuje široká škála různých aplikací, pro které je malé a kompaktní řešení lepší variantou než klasické WWW se všemi jeho doplňky, formáty, protokoly a omezeními.

Asi největší vyhlídkou jsou ony již zmiňované aplikace C/S. WAP může představovat ideální uživatelský frontend tam, kde často dochází ke změně voleb, různým druhům vstupu textu, čísel, přepínačů a také kumulovaných výstupů. Jeho prostřednictvím mohou fungovat konference, expertní systémy, katalogy. Díky podpoře zabezpečení pak samozřejmě i ty aplikace, u nichž dochází k přenosu šifrovaných dat: bankovní systémy, vnitřní portály, či podnikové informační systémy, které využívají internet jako přenosové médium pro provoz samostatného intranetu. Díky své jednoduchosti, zejména v uživatelské vrstvě, může WAP nacházet použití právě tam, kde je potřeba akumulovat výsledky fungování složitějšího systému do přehledného a malého výsledku. Takového, který se vejde na displej mobilního telefonu, zobrazí se a nabídne několik elementárních voleb, jak pokračovat dále. Je lhostejno, jak komplikovaný a kolikvrstevný systém se k těmto údajům dopracoval, a z kolika zdrojů je musel posbírat. WAP je zde pouze primitivním prostředníkem, který může sloužit pro podporu složitých rozhodnutí.

Není pozdě?

Ne. Pokud si potenciální dodavatelé obsahu uvědomí, že síla WAPu nespočívá v kopírování koncepcí WWW, se kterým nelze soutěžit, mohou vytvářet dále kvalitní služby pro koncové zákazníky. Problém připojení k síti je dnes prakticky vyřešen, problémy s bezpečností, s integritou stránek, se serverovým softwarem také. Jediné, co doopravdy chybí, jsou právě ty dostatečně lukrativní služby, které by donutily zákazníka rozpomenout se, že i v jeho mobilním telefonu se nachází prohlížeč WML stránek a možnost pracovat s internetem i jinak, než jako pouhý modem – jako zprostředkovatel komunikace pro jiná zařízení, typicky notebook nebo PDA. Potom by se WAP mohl, i přesto že je dnes zatracován a poslán na smetišť dějin, stát opět funkční, životaschopnou a lákavou technologií. Takovou, která může nabídnout s minimálními investicemi služby s vysokou přidanou hodnotou.

3 0563/FEL □